

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: G. R.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
odbor azylové a migrační politiky
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4
doručovací adresa P. O. BOX 21/OAM 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. června 2023, č. j. OAM-13765-20/DP-2022

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. června 2023, č. j. OAM-13765-20/DP-2022, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 4 000 Kč, a to do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaný zamítnul žádost žalobce o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu dle § 44a odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen

„zákon o pobytu cizinců“), ve spojení s § 46a odst. 1 téhož zákona, neboť žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

II. Obsah žaloby

2. V úvodu žaloby žalobce uvedl, že nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřoval v účelovém výkladu zákona o pobytu cizinců, v diskriminačním výkladu, nepřezkoumatelnosti, opomenutí zásady přiměřenosti a obecných principů lidskosti, nesprávnosti správního uvážení v rámci rozhodování, nesprávném hodnocení důkazů a porušení předpisů o dokazování ve správním řízení a nepřiměřeném zásahu do lidských práv.
3. Podle žalobce nebylo možné na řízení mechanicky aplikovat ustanovení § 46a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, bez ohledu na základní principy lidskosti a dopady do jeho základních lidských práv. Bylo nutné případ posuzovat s přiměřeností v kontextu dopadů do soukromého a rodinného života jeho a jeho rodiny. To podle něj vyplývalo i z § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“), jenž odkazuje na mezinárodní smlouvy, například na Evropskou úmluvu na ochranu lidských práv a další, které jsou nadřazeny zákonu o pobytu cizinců. Při rozhodnutí o neprodloužení pobytu musela podle žalobce existovat reálná hrozba působící do budoucna a nikoliv pouze jedno případné protiprávní jednání nejnižší trestní společenské škodlivosti. Žalovaný nesprávně interpretoval skutečnosti a postupoval tak v rozporu s právem Evropských společenství. V tomto případě významně převažuje význam na zachování osobního a rodinného života nad zájmem na zrušení platnosti zaměstnanecké karty. V době vydání napadeného rozhodnutí navíc žalobce neměl záznam v rejstříku trestů.
4. Následně uvedl, že osobní a rodinný život je základní hodnotou, na které je postavena do českého práva inkorporovaná směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny (dále také jen „Směrnice“). V bodu 2 preambule Směrnice uvádí, že ctí základní lidská práva a řídí se zásadami uznanými zejména v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále také jen „Úmluva“) a v Listině základních práv Evropské unie. Podle článku 17 Směrnice pak členské státy berou náležitě v úvahu povahu a pevnost rodinných vztahů dotyčné osoby a dobu trvání jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu. Z uvedeného podle žalobce vyplynulo, že žalovaný pouze mechanicky aplikoval § 37 odst. 1 písm. a), neboť byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu.
5. Dále zmínil, že žalovaný nedostatečně zkoumal rozsah jeho vazby k území. V České republice žije již od roku 2016. S Českou republikou a budoucím pracovním uplatněním spojoval své budoucí životní plány. Žije zde s ním i jeho manželka J. R., xx a syn, xx. S výjimkou skutku, za nějž byl odsouzen, se žalobce vždy úzkostlivě snažil dodržovat české zákony a řádně plnit povinnosti. Pouze jednou řídil pod vlivem alkoholu, což ostatně vedlo k nejmírnějšímu trestnímu postihu. Nemá žádné nedoplatky na daních ani poplatcích. V jeho zemi původu již žádní jeho příbuzní nežijí, rodiče zemřeli a ostatní jsou z Ukrajiny.
6. Rovněž nesouhlasil s vyloučením možnosti podání odvolání proti napadenému rozhodnutí. Dvouinstanční přezkum správního rozhodnutí je projevem zásady

dvouinstančnosti správního řízení, tzv. instančního principu. Absence dvou instancí tak byla podle něj v rozporu s kautelami obsaženými v čl. 6 Úmluvy a čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Také podle něj bylo nespravedlivé, že přestože pobývá na území pět let, nemá možnost základní obrany ve správním rozhodování, tedy možnost podat proti rozhodnutí odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců. Současný mechanismus rozhodování je tudíž nespravedlivý, nehumánní a v rozporu se základními lidskými právy.

7. Zásah do osobního života v důsledku neprodloužení platnosti dlouhodobého pobytu a následné vyznačení výjezdního příkazu lze v tomto směru srovnávat se zásahem do rodinného života a práva na volný pohyb v důsledku vyhoštění občana Evropské unie. Pojem porušení veřejného pořádku zahrnuje odsouzení za spáchání závažného trestného činu a vztahuje se například na případy podpory terorismu nebo extremistických postojů. Směrnice zjevně vyžaduje, aby bylo ke zrušení platnosti trvalého pobytu z důvodu veřejného pořádku přistoupeno výhradně v situacích, kdy se cizinec dopustí jednání, které představuje závažné ohrožení základního zájmu společnosti, typicky v podobě nejzávažnější trestné činnosti jako je násilná činnost, tak tomu ale v případě žalobce nebylo. Před rozhodováním žalovaného se osvědčil. Pouze u nejzávažnější trestné činnosti lze hovořit o přiměřenosti opatření, tj. neprodloužení povolení k pobytu. Cizincům, kteří mají na území České republiky integrovanou rodinu, by měla být poskytována vyšší ochrana než takovým, kteří do společnosti tak hluboce integrování nejsou.
8. Žalovaný interpretoval zjištěné skutečnosti nedostatečně, nepřiměřeně přísně a široce, zejména z důvodu, že nevzal v úvahu okolnosti vzniku, důvod a účel právní úpravy institutu dlouhodobého pobytu – zaměstnanecké karty a dostatečně nezvážil zásah do základních lidských práv oproti zájmu na dodržování veřejného pořádku. Současně nesprávně vyložil pojem beztrestnosti, neboť žalobce se již před rozhodnutím správního orgánu osvědčil a neměl záznam v trestním rejstříku.
9. Závěrem uvedl, že napadeným rozhodnutím došlo k nezákonnému postupu a ke krácení jeho práv a navrhnul proto, aby krajský soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný nejprve shrnul rodinnou situaci žalobce a uvedl, že i přes jeho pobyt na území České republiky od roku 2016 nemohlo dojít ke zpečetění vazeb na jeho domovský stát. Žalobce je v produktivním věku, nemá žádné zdravotní problémy, tudíž bude schopen se navrátit do Moldavska, kde navíc prožil výrazně větší část života. Jeho manželka pobývá na území České republiky na základě zaměstnanecké karty, je tedy schopna se sama uživit. Syn žalobce je dospělý muž, jemuž je 20 let a žalobce nijak neuvedl, že by na něm měli s manželkou být závislí. Manželka žalobce je dále nositelkou sloučení rodiny, žalobce nikoliv.
11. Dále uvedl, že žalobce byl v České republice odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky (alkoholu), za což mu byl uložen trest odnětí svobody na 6 týdnů s podmíněným odkladem na dobu do 9. 1. 2024, peněžitý trest ve výši 8 000 Kč a trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu 18 měsíců, trestní příkaz 4 T 151/2022 nabyt právní moci 9. 1. 2023. Peněžitý trest již žalobce uhradil,

další dva ovšem nebyly vykonány. S ohledem na veřejný zájem není žádoucí, aby žalobce v České republice setrval, měl dobře zvážit následky předtím, než se tohoto trestného činu dopustil. Řízení pod vlivem alkoholu může mít následky ohrožující zdraví i život ostatních účastníků dopravního provozu, nehledě na majetkové škody. Připomněl, že k naplnění důvodu pro zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu postačí pravomocné odsouzení pro spáchání úmyslného trestného činu, žalovaný tak ani nemohl postupovat jinak, než jak mu ukládá zákon o pobytu cizinců, a žádost musel zamítnout.

12. Z judikatury správních soudů pak vyplývá, že obavou, že bude nucen opustit území, by mohl argumentovat každý cizinec, kterému nebylo uděleno povolení k pobytu a soudy by tak byly nuceny přiznávat odkladné účinky žalobám v těchto věcech paušálně, jelikož po dobu pobytu si zde každý cizinec vytvoří určité zázemí a vazby. Žalovaný poté shrnul, že žalobce ve správním řízení netvrdil žádné specifické a konkrétní okolnosti vztahující se k jeho rodinnému životu. V zásadě pouze argumentoval tím, že v České republice rodinný život vede, přičemž manželka a syn nejsou závislí na jeho pobytu zde. Poté odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018, kde tento soud konstatoval, že *„za situace, kdy správní orgány z jim dostupných podkladů bezpečně zjistily osobní a rodinnou situaci žalobkyně a žalobkyně ohledně těchto zjištění ve správním řízení nic nenamítala, nebylo povinností správních orgánů vyzývat žalobkyni k dalšímu, konkrétnějšímu sdělení stran těchto skutečností. Správní orgány nezpochybňovaly tvrzení žalobkyně týkající se jejího rodinného života, která uvedla v odvolání (neměly pochybnost o jejich pravdivosti). Správním orgánům nelze ani vytýkat, že neprovedly důkaz účastnickým výsledkem žalobkyně.“* A dále v tomtéž rozsudku: *„Nelze ovšem pominout, že obecná povinnost správních orgánů opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je doplňována povinností účastníků řízení poskytnout potřebnou součinnost, případně označit důkazy na podporu jejich tvrzení (§ 50 odst. 2 a § 52 v návaznosti na § 3 správního řádu). Přestože bylo správní řízení o zrušení platnosti povolení k pobytu dle § 87l zákona o pobytu cizinců zahájeno z moci úřední, nelze po příslušném správním orgánu požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny relevantní důkazy, které by případně prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně, tedy rovněž nepřiměřenost tvrzeného zásahu do jejího soukromého a rodinného života, pokud sama žalobkyně takové skutečnosti ani neoznačí. Bylo tedy na samotné žalobkyni, aby přesvědčivým způsobem tvrdila, resp. nabídla důkazy o tom, že v jejím případě existuje překážka bránící vydání správního rozhodnutí (obdobně viz rozsudek ze dne 6. 12. 2011, č. j. 8 As 32/2011-60). V této souvislosti soud odkazuje také na rozsudek ze dne 29. 4. 2009, č. j. 5 As 101/2008-63, v němž uvedl: „Nezbytným předpokladem pro to, aby správní orgán aplikaci ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců vážil, je však skutečnost, že existenci rodiny bude sám vyhošťovaný cizinec tvrdit, neboť účelem předmětného ustanovení je právě ochrana jeho práva na rodinný či soukromý život. Pokud se jedná o cizince plnoletého, způsobilého k právním úkonům, jak je tomu i v posuzovaném případě, je pouze na něm, aby se ochrany práva na rodinný život domáhal.“* Ačkoliv se v této věci jednalo o přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění, lze uvedené závěry ohledně břemene tvrzení cizince přiměřeně aplikovat také na nyní projednávanou věc.
13. Žalovaný také uvedl, že řízení o prodloužení platnosti dlouhodobého pobytu je řízením o žádosti a je na žadateli, aby předkládal důkazy. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2022, č. j. 3 Azs 211/2022-37: *„judikatura tedy*

dlohodobě setrvává na názoru, že v případě řízení o žádosti je především na žadateli, aby vyvinul dostatečnou aktivitu pro kladné vyřízení žádosti. Naopak se v takovém řízení neuplatní zásada vyšetřovací, podle níž by bylo na správním orgánu, aby zjišťoval skutečný stav věci. Uvedené závěry plně dopadají také na oblast pobytu cizinců. Ad absurdum by si správní orgány byly schopny obstarat prakticky všechny doklady samy, a požadavky v zákoně by byly touto optikou redundantní (např. doklad prokazující bezdlužnost dotazem na finanční či celní úřady; doklad o cestovním zdravotním pojištění dotazem na zdravotní pojišťovny atd.). Zákon ovšem tyto povinnosti ukládá žadateli, ne správnímu orgánu. Doklady je pak nutné s ohledem na zásadu koncentrace řízení předložit již v řízení před prvostupňovým orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2020, č. j. 7 Azs 234/2020-32, k tomu dále srov. v tomto rozhodnutí další citovanou judikaturu). Uvedené závěry lze plně vztáhnout i na nyní projednávanou věc.“

14. Následně odkázal také na nález Ústavního soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. ÚS 2336/10: „Ústavní soud se v minulosti jednoznačně vyjádřil k tomu, že Listina poskytuje soudní ochranu pouze tomu právu, které právní řád garantuje (sp. zn. Pl. ÚS 36/93, sp. zn. IV. ÚS 85/04). Ústavní soud ve své judikatuře opakovaně vyslovil, že subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území ČR neexistuje, neboť je věcí suverénního státu, za jakých (nediskriminujících) podmínek připustí pobyt cizinců na svém území (sp. zn. IV. ÚS 85/04, sp. zn. III. ÚS 99/04, sp. zn. III. ÚS 219/04, III. ÚS 260/04). Na udělení víza či povolení k dlouhodobému pobytu není dle výslovného znění zákona právní nárok (ust. § 51 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Žádné z práv zakotvených v Listině nezakládá nárok cizinců na pobyt na území České republiky. Takové právo je dáno pouze občanům České republiky (po vstupu České republiky do Evropské unie též unijním občanům), a to článkem 14 odst. 4 Listiny, zatímco odst. 2 téhož článku, který se vztahuje na ostatní cizince, zakládá pouze jejich právo svobodně území České republiky opustit (sp. zn. Pl. ÚS 10/2008).“
15. Pokud jde o společenskou škodlivost trestného činu žalobce, pak žalovaný odkázal na ustanovení § 174 zákona o pobytu cizinců, dle kterého se za trestně zachovalého pro účely tohoto zákona považuje cizinec, který nemá a) ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, b) v dokladu cizího státu obdobném výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl odsouzen za jednání, které naplňuje znaky trestného činu. Podle žalovaného nebylo pochyb o tom, že zákonný předpoklad pro zamítnutí žádosti byl naplněn. Dále také žalovaný uvedl, že žalobcovo jednání svědčilo o zvláštní bezohlednosti ve vztahu k zájmům chráněným zákonem. Za daných okolností, tj. že protiprávní jednání žalobce bylo závažné a že rodinný život může žalobce, byť s jistými omezeními či změnami, realizovat i po zamítnutí žádosti, tedy bylo napadeného rozhodnutí z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života žalobce přiměřené a nejednalo se o tak závažný zásah, jako by to bylo v případě zrušení trvalého pobytu, nebo dokonce správního i soudního vyhoštění.
16. K argumentu o vyloučení možnosti podání odvolání proti napadenému rozhodnutí žalovaný uvedl, že právo na dvouinstančnost správního řízení neexistuje, o čemž svědčí i znění § 81 odst. 1 správního řádu. Také odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. 2 As 37/2011: „podle ustálené judikatury mezi základní zásady rozhodování o právech a povinnostech fyzických či právnických osob správními orgány nepatří rozhodování ve dvou stupních, viz rozsudek NSS č. j. 2 As 47/2004-61. To v daném případě znamená, že dvouступňовost správního řízení nelze dovodit z obecných zásad správního řízení a nejedná se ani o zásadu, která by plynula přímo z ústavního pořádku.“

Jakkoliv tedy platí, že podle § 81 odst. 1 správního řádu je možno podat odvolání proti každému správnímu rozhodnutí, pokud zákon nestanoví jinak, neplyne z citované možnosti zákonné výluky podat odvolání její rozpornost s obecnými zásadami správního řízení, případně dokonce protiústavnost“.

17. Ostatně přezkum rozhodnutí provedený správním soudem není méně kvalitní než přezkum prováděný Komisí pro rozhodování ve věcech cizinců. Soudní přezkum podle žalovaného zajišťuje žalobci záruku kvalitního přezkumu. O možnosti napadnout rozhodnutí žalobou také žalovaný žalobce v poučení vyčerpávajícím způsobem informoval.
18. Žalovaný měl tudíž za to, že v případě žalobce a zamítnutí jeho žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití rodiny na území postupoval podle zákona, a proto navrhnul, aby zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.

IV. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s“). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce ani žalovaný nevyjádřili nesouhlas s takovým postupem ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. O věci usoudil následovně.
20. Na úvod soud připomíná, že dle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. soud přezkoumává napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Ohledně této problematiky odkazuje na závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78: „... je třeba současně zdůraznit, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. Proto také, jak výše uvedeno, musí vymezení žalobního bodu - a setrvání na těchto mezích i v dalších fázích řízení - garantovat zásadu rovnosti účastníků řízení; stanoví tak i žalovanému meze jeho obrany, tedy to, k čemu se má vyjádřit a k čemu má předložit protiargumenty. Jestliže žalobní bod těmito požadavkům vyhovuje, je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně - v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“
21. V přezkumném řízení soud ověřil z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti.
22. Žalobce podal dne 30. 5. 2022 žádost o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny. Dne 22. 2. 2023 byl žalovanému doručen rozsudek Okresního soudu v Semilech ze dne 14. 11. 2022, č. j. 4 T 151/2022-82, kterým byl žalobce odsouzen za spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále také jen „trestní zákoník“). Byl mu uložen trest odnětí svobody

na dobu 6 týdnů s tím, že výkon trestu byl podmíněčně odložen na zkušební dobu 1 roku, dále byl žalobci uložen peněžitý trest v celkové výši 8 000 Kč a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 18 měsíců. Žalovaný následně doplnil do spisu výpis z evidence rejstříku trestů fyzických osob, podle něhož žalobci končí zkušební doba dne 9. 1. 2024.

23. Dále se krajský soud bude věnovat právnímu hodnocení případu.
24. Podle ustanovení § 44a odst. 4 věty páté zákona o pobytu cizinců platnost povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za účelem společného soužití rodiny nelze prodloužit, je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto povolení (§ 46a).
25. Podle ustanovení § 46a odst. 1 věty druhé zákona o pobytu cizinců ministerstvo platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny zruší rovněž, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
26. Podle ustanovení § 13 odst. 2 trestního zákoníku k trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.
27. Podle ustanovení § 274 odst. 1 trestního zákoníku kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.
28. Podle článku 8 odst. 1 a 2 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.
29. Podle článku 6 odst. 2 Směrnice mohou členské státy odejmout povolení k pobytu nebo zamítnout prodloužení jeho doby platnosti rodinnému příslušníku z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Při přijímání takového rozhodnutí berou členské státy v úvahu kromě článku 17 také závažnost nebo druh protiprávního jednání proti veřejnému pořádku nebo veřejné bezpečnosti, jehož se dopustil rodinný příslušník, nebo nebezpečí, které od takové osoby hrozí.
30. Podle článku 17 Směrnice berou členské státy náležitě v úvahu povahu a pevnost rodinných vztahů dotyčné osoby a dobu trvání jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu v případě, že žádost zamítnou, odejmou povolení k pobytu či zamítnou prodloužení jeho doby platnosti nebo rozhodnou o navrácení osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejích rodinných příslušníků.
31. Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 12. 12. 2019, sp. zn. C-381/18 a C-382/18, ve spojených věcech G.S. a V.G. v. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, podal výklad čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny, tento výklad je shrnut v následujících odstavcích:

„Vzhledem k tomu, že povolení sloučení rodiny je obecným pravidlem, musí být čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice 2003/86 za těchto podmínek vykládán restriktivně a rozhodovací prostor, jež přiznává členským státům, nemůže být těmito státy užíván takovým způsobem, který by ohrožoval cíl této směrnice a její užitečný účinek (obdobně viz rozsudky ze dne 9. července 2015, *K a A*, C-153/14, EU:C:2015:453, bod 50, a ze dne 7. listopadu 2018, *C a A*, C-257/17, EU:C:2018:876, bod 51). S ohledem na skutečnosti uvedené v bodech 56 až 59 tohoto rozsudku přesto z volby učiněné unijním normotvůrcem vyplývá, že toto omezení rozhodovacího prostoru členských států nemůže znamenat, že by bylo vyloučeno, aby příslušné orgány použily čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice 2003/86 pouze s poukazem na okolnost, že dotyčná osoba byla odsouzena za spáchání trestného činu, aniž by musely prokázat, že osobní chování této osoby představuje skutečnou, aktuální a dostatečně závažnou hrozbu, kterou je dotčen některý ze základních zájmů společnosti dotyčného členského státu.

V souladu se zásadou proporcionality, která je jednou z obecných zásad unijního práva, však vnitrostátní praxe uplatňování těchto ustanovení nesmí zejména překračovat meze toho, co je nezbytné pro zaručení veřejného pořádku (obdobně viz rozsudek ze dne 9. července 2015, *K a A*, C-153/14, EU:C:2015:453, bod 51).

Z toho vyplývá, že příslušné orgány nemohou mít automaticky za to, že státní příslušník třetí země představuje hrozbu pro veřejný pořádek ve smyslu čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice 2003/86 na základě pouhé skutečnosti, že byl jakkoli odsouzen v trestním řízení.

Tyto orgány tak mohou prokázat, že státní příslušník třetí země představuje hrozbu pro veřejný pořádek, pouhým poukazem na okolnost, že byl tento státní příslušník odsouzen za spáchání trestného činu, pouze pokud má tento trestný čin takový stupeň závažnosti či takovou povahu, že je nutné vyloučit pobyt tohoto státního příslušníka na území dotyčného členského státu.

Tento závěr je ostatně podpořen jak odkazem na „odsouzení za spáchání závažného trestného činu“ v bodě 14 odůvodnění směrnice 2003/86, tak – pokud jde specificky o odnětí povolení k pobytu nebo zamítnutí prodloužení jeho doby platnosti – požadavkem uloženým v čl. 6 odst. 2 druhém pododstavci této směrnice, totiž vzít v úvahu závažnost nebo druh protiprávního jednání, jehož se daná osoba dopustila.

Kromě toho před přijetím zamítavého rozhodnutí na základě článku 6 uvedené směrnice musí příslušné orgány provést v souladu s článkem 17 téže směrnice individuální posouzení situace dotyčné osoby s tím, že náležitě zohlední povahu a pevnost rodinných vztahů této osoby, délku jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. března 2019, *E.*, C-635/17, EU:C:2019:192, bod 58 a citovaná judikatura).

S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku ve věci C-381/18 a na druhou a třetí otázku ve věci C-382/18 odpovědět tak, že čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní praxi, podle níž mohou příslušné orgány z důvodů veřejného pořádku zamítnout žádost o vstup a pobyt podanou na základě této směrnice z důvodu odsouzení v trestním řízení během předchozího pobytu na území dotyčného členského státu a odejmout povolení k pobytu udělené na základě uvedené směrnice nebo zamítnout prodloužení jeho doby platnosti, jestliže byl žadateli uložen dostatečně vysoký trest ve vztahu k délce pobytu, za předpokladu, že se tato praxe uplatní jen tehdy, jestliže je trestný čin, za nějž byl uložen trest v trestním řízení, dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit pobyt tohoto žadatele, a tyto orgány provedou

individuální posouzení podle článku 17 téže směrnice, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.“

32. A dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2020, č. j. 1 Azs 27/2020-39: „*Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 3. 2019, č. j. 5 Azs 88/2018-32 v bodu 8 stanovil, že „ustanovení § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců neposkytuje správnímu orgánu v obvyklých případech prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu, např. jeho povahy či závažnosti.“ ‘ Ačkoliv soud připustil, že pravidlo uvedené v § 46a odst. 1 poslední věta zákona o pobytu cizinců není bez dalšího použitelné pro pašální rušení povolených pobytových titulů, případně jejich neudělení či neprodloužení, je nutno jeho závěr vykládat ve světle (později vydaného) výše uvedeného rozsudku Soudního dvora Evropské unie. Za „obvyklé případy“ je nutno považovat ty, v nichž závažnost nebo druh protiprávního jednání dosahuje takové intenzity, že je i s přihlédnutím k zájmu stěžovatele na zachování jeho soukromého a rodinného života nezbytné jeho pobyt na území členského státu vyloučit.“*
33. Ze shora uvedeného tak vyplynulo, že v projednávaném případě pro zamítnutí žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny nepostačovalo žalovanému pouhé prokázání, že žalobce spáchal úmyslný trestný čin. Žalovaný byl totiž v projednávané věci povinen zkoumat, zda trestný čin, který žalobce spáchal, je dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit jeho pobyt na území České republiky a dále zda ohrožení veřejného zájmu ob stojí v rámci „vážení“ zájmu stěžovatele na jeho soukromém a rodinném životě. To se však v projednávané věci nestalo. Z toho poté plyne jednoznačný závěr, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
34. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro uvedenou vadu řízení zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
35. Žalovaný se v dalším řízení bude muset vypořádat se závažností žalobcem spáchaného trestného činu. Dále také ve smyslu článku 17 Směrnice náležitě zohlední povahu a pevnost rodinných vztahů této osoby, délku jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu.
36. Vyjadřovat se k důvodnosti zbývajících žalobních námitek považuje za této situace krajský soud za zcela předčasné. Připomíná, že právními názory, které v tomto rozsudku vyslovil, je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

37. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalobce, má proto právo na náhradu nákladů řízení.
38. Z obsahu soudního spisu plyne, že ty sestávají toliko ze soudních poplatků. Žalobce uhradil soudní poplatek ve výši **3 000 Kč** za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu a **1 000 Kč** za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Byť tomuto návrhu nebylo vyhověno, celkový výsledek sporu je pro žalobce úspěšný.

39. Celkem tedy činí náklady řízení na straně žalobce **4 000 Kč**. Proto krajský soud závázal žalovaného povinností žalobci tyto prokázané náklady řízení uhradit.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 25. září 2023

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce